

KURJER WILEŃSKI

Rok VII.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

Nr. 284 (1926)

Rząd sowiecki i emigracja rosyjska wobec problemu narodowościowego w Rosji.

Autorem poniższego artykułu, którego nazwiska ujawnić nie możemy, jest jeden z wybitnych znawców aktualnych stosunków w Rosji sowieckiej.

Red.

W ostatnich czasach można zauważyć powszechny wzrost zainteresowania problemem niepodległości licznych narodów, wchodzących w skład obecnego Związku Republiki Rad. Problem ten, budzący od dawna zainteresowanie w kręgach sprawujących władzę w Z. S. R. R., zaczyna z kolei przenikać zarówno do sfer emigracji rosyjskiej, jak i na szerokie forum polityki europejskiej. Przyczyną tego wzrastającego zainteresowania jest przedewszystkiem rozwój zagadnień narodowościowych na terenie sowieckiej Republiki Rad.

Liczne wystąpienia różnych organizacji niepodległościowych, propagujących na emigracji swe idee i hasła przy pomocy własnej prasy i wspólnych wydawnictw propagandowych, zmierzają do wspólnego celu — odzyskania niepodległości. Działając zaś, jak można sądzić, w ścisłym porozumieniu, usiłują one stworzyć wspólny front przeciwko wszechrosyjskiemu imperjalizmowi bez względu na to, czy pochodzi on od bolszewików, czy z kół emigracji rosyjskiej. Polemika ta, prowadzona w prasie rosyjskiej i europejskiej, zawiera nieraz interesujące szczegóły. Dla przykładu przytoczyć możemy wychodzące na emigracji pismo rosyjskie „Nowoje Wremia” (Belgrad Nr. 2717 z r. b.), które przycina wiadomości o istnieniu Komitetu Niepodległości Idel-Uralu. Komitet ten, według informacji wspomnianego pisma, występuje z oficjalnymi wezwaniami do świata muzulmańskiego, poruszając opinię całej Europy.

Bieg wydarzeń w Rosji sowieckiej świadczy o istnieniu coraz większych antagonizmów narodowościowych i rozwoju dążeń separatystycznych. Musi on zwracać na siebie coraz baczniejszą uwagę. Do wypadków takich musimy w pierwszym rzędzie zaliczyć zachowanie się ludności Republiki Federacji Zakaukaskiej. Informacje o ciągłych wystąpieniach antyrządowych, które często muszą być traktowane jako małe powstania, pojawiają się ciągle w prasie sowieckiej i europejskiej. Sytuacja ta staje się tem bardziej ciekawą, jeżeli porównamy informacje prasowe z przemówieniem szefa rządu Federacji Kaukaskiej, znanym nam z Nr. 140 czasopisma „Bakinskij Rabocizj” i Nr. 154 czasopisma „Zaria Wostoka”. P. Szauwa Eljawa na VI ej konferencji zakaukaskiej partii komunistycznej w Tyflisie, mówiąc o przebiegu ostatnich wypadków na Kaukazie, powiedział dosłownie:

„Komitet Niezawisłości Kaukazu odrodził się w takiej formie i głosi takie hasła, które dowodzą, że walka klasowa zastrzyła się znaczenie, wstępując na wyższy stopień swego rozwoju”.

W dalszym ciągu swego przemówienia mówił Eljawa o brakach i błędach w pracy Zakaukaskiego Komitetu Partyjnego. Stwierdził on, iż „narodowościowy spokój i polityczny porządek w krajach kaukaskich osiągnięto z wielkim wysiłkiem”. A w walce z nacjonalistycznymi tendencjami w łonie samej partii „konieczne było zastosowanie niezmiernie okrutnych środków”. Przyznaje Eljawa iż dotychczas w łonie Komitetu Zakaukaskiego panują zupełnie „anormalne stosunki”. Objawiają się one w kurjalnym głosowaniu. „Bardzo to niemiłe — stwierdza Eljawa — jednak musimy o tem powiedzieć, by raz na zawsze położyć koniec tym niemożliwym do tolerowania stosunkom, iż kurjalne głosowanie przejawiało się w tendencji występowania w Centralnym

Komitecie zwartych grup danych Republik z niezmiernie skrzętnym ukrywaniem przed kierownictwem Zjazdu różnic zdań i niezgody. Panujące wśród ludności poszczególne republik kaukaskich, ale nawet i w komunistycznych organach kierowniczych, pomimo stosowania „okrutnych środków”. Niemal kłopotu przysparza władzom centralnym separatystyczny ruch turkiestański, o którym szereg informacji zamieszcza prasa angielska. Również jako przejaw ruchu niepodległościowego na ziemiach zamieszkałych przez Tatarów musi być traktowana sprawa sądowa Sultangaliewa, w której kilkaset Tatarów, wśród nich wybitni przywódcy tatarskiej partii komunistycznej, oskarżeni zostali o nacjonalizm i prowadzenie tajnej akcji antysowieckiej, zmierzającej do oderwania ziem turko-tatarskich od Rosji.

Z terenu Ukrainy sensacyjny proces Jefremowa i towarzyszy, przeprowadzony przed sądem w lutym 1930 r., przyniósł nam wiadomość o organizacji, która postawiła sobie za cel zdobycie niepodległości dla Ukrainy. Wprawdzie prasa sowiecka bardzo często zaopatruje informacje o ruchu niepodległościowym w komentarze, stwierdzając, iż jest to akcja polityczna innego zainteresowanego państwa, wydaje się nam jednak, że wielki masowy ruch narodowościowy nie może być w żadnym wypadku traktowany jako gra polityczna. Nie ulega wątpliwości, że problemy narodowościowe wyszły już z tego okresu, gdy mogły być wykorzystywane jedynie jako atut czyjejkolwiek gry.

Rząd Centralny Republiki Rad, który ideę federacji i samostanowienia narodów przyjął jako zasadniczy punkt swego programu politycznego, hamuje wszelkimi środkami rozwijanie się tendencji separatystycznych. Nacjonalizm czysty i nacjonalizm carski nie różnią się niczem. Wszelkie poczynania, zmierzające do zdobycia większych swobód dla poszczególnych teoretycznie sfederowanych republik, są likwidowane jako nacjonalizm w sposób bezwzględny. Zarówno informacje prasowe jak i oficjalne oświadczenia stwierdzają cały szereg represyj w tej dziedzinie. Na zjazdach partyjnych wybitni działacze

występują bardzo ostro przeciwko emigracji, oskarżając ją o pozostawanie na żołdzie różnych państw zachodnio-europejskich. Niesłuszność tych oskarżeń nie ulega wątpliwości, mają one zresztą niezmiernie nieraz zabawne odbicie w prasie emigracyjnej. Wychodzący np. w Belgradzie „Carskij Wiestnik” w Nr. 89 z dnia 27 kwietnia r. b. zamieścił sensacyjną wiadomość o rzekomej umowie, zawartej między rządem polskiego, a przedstawicielami ukraińskich i kozackich organizacji niepodległościowych. Umowa ta, zmierzająca do przyszłego podziału Rosji, była tak nieudolnie sfałszowana, że pomieszano w niej przedstawicieli organizacji monarchistycznych z przedstawicielami ugrupowań niepodległościowych, to też zaprzeczenia ukazały się ze wszystkich stron, trudno bowiem było wyobrazić sobie takie porozumienie.

Stosunek emigracji rosyjskiej do kwestii narodowościowej nie różni się w niczym od stosunku przedstawicieli oficjalnego obecnie w Rosji rządu. Jest on wrogi do wszystkich przejawów tego zagadnienia. Pod tym względem w obozie emigracyjnym panuje zadziwiająca jedynomyślność, bez względu na różnice prze-

konań politycznych i koncepcji odbudowy przyszłego państwa rosyjskiego. Istnieją tu naturalnie pewne drobne i nieistotne różnice, niemniej wszystkie ugrupowania są przeciwne ruchom niepodległościowym. Ugrupowania prawicowe, stojące blisko Ogólnorosyjskiego Związku Wojskowego i paryskiego dziennika „Wozrozdienje”, nie uznają wogóle prawa narodów zamieszkujących terytorjum Rosji do stanowienia o sobie. Kola te negują wogóle istnienie tych narodów, wierząc jedynie w dogmat Wielkiej Niepodzielnej Rosji. Inne nieco stanowisko w tej sprawie zajmują ugrupowania lewicowe z Milukowem (kadeci), Kiereńskim (soc. rewoluc.), Abramowiczem i Danem (socjal-demokraci mienszewicy) na czele. Ugrupowania te z racji wyznawanej oficjalnie ideologii socjalistycznej nie mogą ignorować postulatów prawa samostanowienia narodów o swoim losie i dlatego usiłują one pójść na kompromis, wysuwając idee ustroju federalacyjnego przyszłej Rosji.

Właśnie na ten temat na łamach tygodnika „Dni” (Nr. 93—95) toczyła się żywa dyskusja między Kiereńskim a przedstawicielem socjalistów gruzińskich, Gegeczkorim. Socjalista gruziński stoi na stanowis-

ku, że prawo samostanowienia narodów jest bezwzględnie prawem jednostronnym, to znaczy, że wystarczy, aby strona zainteresowana, jakiś naród, powziął postanowienie o swej niepodległości, a postanowienie to musi nabrać mocy obowiązującej. Natomiast Kiereński dowodzi, że prawo to winno być pojmowane jako dwustronne, innymi słowy, że państwo, od którego jakiś naród pragnie się oddzielić, musi wyrazić na to swą zgodę. Na odbywającym dn. 12 maja b. r. posiedzeniu Komitetu Wykonawczego II Międzynarodówki przedstawiciel socjaldemokratów rosyjskich Abramowicz wygłosił referat o zagadnieniu rosyjskim, na podstawie którego opracowane zostało „wezwanie do robotników rosyjskich”.

W przewidywaniu rychłego upadku bolszewizmu odezwa przeprowadza myśl, iż należy ratować zdobycie rewolucji rosyjskiej przed niebezpieczeństwem kontrewolucji. W czasie tego referatu Abramowicz domagał się podobno, aby w wezwaniu umieszczono ustęp, któryby głosił, że dla lepszego zabezpieczenia zdobyci rewolucji rosyjskiej należy zachować całość obecnego terytorjum Z. S. R. R., gdyż taki duży kompleks będzie bardziej odporny na działania kontrewolucyjne. Teza ta wywołała szereg sprzeciwów, wobec czego zgodzono się ustęp ten opuścić, zastępując go odmienną formułą, która głosi, że II Międzynarodówka uznaje wprawdzie postulat samostanowienia narodów, jednocześnie jednak ma prawo wymagać od podległych jej partii, by w walce o swe prawa narodowe nie czyniły nic takiego, co mogłoby zaszkodzić interesom międzynarodowego ruchu robotniczego, demokracji i pokoju. W dalszym punkcie tej uchwały Komitet Wykonawczy zastrzegł się, że partje socjalistyczne narodów, wchodzących w skład obecnej Rosji, dla osiągnięcia swych postulatów narodowych nie mogą wchodzić w kontakt z czynnikami kontrewolucyjnymi.

Ostatni ten ustęp wykorzystał skwapliwie Kiereński, który w szeregu artykułów starał się wykazać, że ruchy niepodległościowe na terenie Rosji pozostają w kontakcie z polskim sztabem. Nie odpowiada to, oczywiście, w żadnym stopniu prawdzie i jest dowodem, jak daleko w kłamstwie mogą się posunąć ludzie szowinistycznie nastroszeni.

Krótki ten przegląd pozwala nam stwierdzić, że stanowisko w sprawie niepodległości ludów zamieszkujących obecną Rosję, ludzi o tak skrajnie różnych poglądach, jak przedstawiciele III Międzynarodówki i emigracji rosyjskiej, są jednakowe. My jesteśmy innego zdania. Jak już zaznaczyliśmy, problemy niepodległościowe wyszły już z ram drobnych kwestyj politycznych, które mogły być wygrywane lub inspirowane przez takie czy inne czynniki. Stały się one zagadnieniami ruchów masowych, które są zawsze proporcjonalne w stosunku do wywieranej na nie presji. Czem silniejsza jest presja, tem szybciej rośnie i wzmagają się ruchy masowe. Wydaje nam się, że stoimy w przededniu dużych rozstrzygnięć w tej dziedzinie.

San.

Pożegnanie wojewody wileńskiego p. Wł. Raczkiewicza na dworcu w Wilnie. Fot. L. Siemaszko.

Wręczenie P. Prezydentowi Krzyża Niepodległości.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Wczoraj o godz. 11 przed poł. odbyła się na Zamku uroczystość wręczenia p. Prezydentowi Rzeczypospolitej krzyża Niepodległości z mieczami. Krzyż wręczył p. Prezydentowi p. premier Sławek, w otoczeniu członków kapituły: p. Aleksandry Piłsudskiej, gen. Sosnkowskiego, gen. Stachiewicza, p. min. Prystora; równocześnie p. premier wręczył p. Prezydentowi dyplom nadania krzyża, podpisany przez Marszałka Piłsudskiego.

Zmiany w dyplomacji.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie odbędą zmiany na kilku placówkach dyplomatycznych Polski zagranicą.

Jak już donosiliśmy wczoraj na pierwszy plan wysuwa się dymisja posła polskiego w Berlinie p. Knolla, który na razie wraca do Warszawy, miejsce jego zajmie p. Alfred Wysocki, dotychczasowy wiceminister spr. zagr.

Zdecydowana również została zmiana na stanowisku posła polskiego w Tallinie. Min. Konrad Libicki powrócił ma do centrali, nie jest wykluczone, że obejmie on placówkę w swoim czasie stanowisko

Sukces rządu kanclerza Brüninga w Reichstagu.

BERLIN, 6.XII. (Ate). Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu Rzeszy większością 291 głosów przeciwko 256 odrzucono trzy wnioski nieufności dla rządu, złożone przez niemiecko-narodowych, partię gospodarczą oraz komunistów.

Aresztowanie biskupa Małeckiego.

MOSKWA, 6.XII. (Pat). Według otrzymanych tu wiadomości, w Leningradzie aresztowany został ks. biskup Małecki.

Pożegnanie ministra Staniewicza.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

O godz. 12 w połud. odbyło się w Ministerstwie Reform Rolnych przekazanie urzędowania przez ustępującego min. Staniewicza, nowomianowanemu min. prof. Kozłowskiemu.

W gabinecie Ministerstwa zebrali się dyrektorowie departamentów i naczelnicy wydziałów Ministerstwa, oraz prezes i dyrektorowie państwowego Banku Rolnego. W-min. Radwan, żegnając ustępującego ministra, podkreślił jego wielkie zasługi w dziedzinie przebudowy ustroju rolnego oraz w imieniu wszystkich urzędników wyraził szczerą żal z powodu ustąpienia prof. Staniewicza. Następnie wice-min. Radwan powitał nowomianowanego ministra Kozłowskiego, życząc mu owocnej pracy, oraz zapewnił, że urzędnicy

będą mu starali się dopomóc w jego zamierzeniach.

Min. Staniewicz w przemówieniu pożegnalnym, dziękując urzędnikom za współpracę, zaznaczył, że w rządach Marszałka Piłsudskiego zmiana na stanowisku ministra może być uważaną za zmianę warty. Minister zapewnił zebranych, że w dalszym ciągu będzie, zarówno w pracy naukowej, jak i parlamentarnej, gorącym rzecznikiem istotnych postulatów wsi polskiej.

Ostatni zabrał głos nowomianowany min. Kozłowski, który w gorących słowach podkreślił ogrom zasług swego poprzednika i zapewnił, że kontynuować będzie rozpoczęte przez min. Staniewicza dzieło naprawy ustroju rolnego.

Porządek dzienny 1-go posiedzenia Sejmu i Senatu.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Porządek dzienny wtorkowego posiedzenia Sejmu, które rozpocznie się jak wiadomo o godz. 12 w poł. obejmuje: odczytanie orędzia p. Prezydenta Rzeczypospolitej, czego dokona p. premier Sławek, następnie po powołaniu przewodniczącego posiedzenia nastąpi słuchanie posłów, dalej wybór marszałka, v. marszałków, sekretarzy.

Ten sam porządek dzienny przewidziany jest dla posiedzenia Senatu, które odbędzie się tego samego dnia o godz. 4 po poł. W dniu dzisiejszym p. premier Sławek był przyjęty na zamku u p. Prezydenta Rzeczypospolitej, któremu przedłożył listę najstarszych wiekiem posłów, oraz listę najstarszych wiekiem senatorów, z pośród których p. prezydent Rzeczypospolitej powoła przewodniczących na inauguracyjnym posiedzeniu Sejmu i Senatu.

Lista najstarszych wiekiem posłów obejmuje: Józefa Makulskiego, ze Stronnictwa Narodowego lat 72, Maksymiljana Malinowskiego z Wyzwolenia, lat 70, Wojciecha Trampeżyńskiego ze Stronnictwa Narodowego,

lat 70, Andrzeja Lubomirskiego z BBWR, lat 68.

W przyszłym tygodniu przed otwarciem kadencji, odbędą się posiedzenia klubów parlamentarnych.

W poniedziałek zbierają się kluby Narodowy oraz P. P. S. C. K. W., we wtorek zaś pozostałe. Na posiedzeniach tych poza wyborami władz klubowych, ustalona ma być taktyka tych klubów na okres najbliższy prac parlamentarnych.

W dniu wczorajszym o godz. 12 m. 30 Pan Prezydent przyjął posła Switalskiego i wojewodę wileńskiego sen. Raczkiewicza, których jak wiadomo BBWR desygnował na marszałków Izb.

Naogół, najważniejsze zagadnienia jakie w pierwszym okresie prac Sejmu, znajdują się na porządku dziennym są znane, przypomnieć należy, że przedewszystkiem nastąpi zmiana regulaminu obrad sejmowych, dalej praca nad preliminarzem budżetowym na rok 1931-32, rewizja konstytucji, wreszcie uporządkowanie praw samorządowych.

Po dokonanej przebudowie sal operacyjnych
KLINIKA CHIRURGICZNA Uniwersytetu S. B.
 wznawia przyjęcia chorych w dniu 4-go grudnia b. r.
Ambulatorjum Kliniki przyjmować będzie chorych niezamożnych w dniu powszednim od godz. 10-ej do 12-jej.
 Porady ambulatoryjne w Klinice udzielane są bezpłatnie. 2407

Silne lotnictwo to potęgą Państwa!

Najciekawszy z najlepszych Kalendarz Morski na 1931 r.
 Niezbędny w biurze, w szkole i w domu do nabycia w księgarniach.
 Cena 3 zł 50 gr.
Generalna reprezentacja Kalendarza Morskiego
 na województwa: Wileńskie, Białostockie i Nowogródzkie.
 Wilno, ul. Bazylijska 9. 2487

W 25-lecie „Lutni“.

Wywiad z p. dyr. Zbigniewem Śmiałowskim.

Dwudziestopięcioletnia rocznica działalności instytucji tak zasłużonej, jak „Lutnia“ wileńska, to ewentualnie zasługujący na szersze omówienie.

Najpierw tedy — wywiad oczywiście z panem dyr. Zbigniewem Śmiałowskim, jednym z najczynniejszych członków Towarzystwa, a zarazem jedną z popularniejszych postaci na gruncie wileńskim.

Pytania — stereotypowe. Data, założyciele, motywy, cele założenia, budowa organizacji, sposoby i środki działania, ogólny rys historyczny działalności.

A więc — w r. 1905, Józef Montwiłł znany działacz społeczny, Alojzy Perzanowski — jeden z najbardziej ideowych i poświęcających się ludzi, prawdziwie świetlana postać, potem Z. non Giecwicz (wszyscy trzej nieżyjący), Ks. Kretowicz, p. Ludwik Ostrejko i inni, powzięli myśl założenia w Wilnie stowarzyszenia, któreby w tych ponurych czasach niewoli i ucisku zabory, było możliwie jak najwyszym czynnikiem krzewienia kultury duchowej, podtrzymywania uczuć narodowych w polskim społeczeństwie wileńskim. W tym celu właśnie stworzyli „Lutnię“ tę jedną w czasie rządów rosyjskich, instytucję sięjącą ziarną prawdziwej kultury na tułajskim gruncie. Osobisty autorytet Montwiłła, jakim on się cieszył u władz rosyjskich sprawił, że naogół powstrzymywali się one od szikan w stosunku do Towarzystwa, które czyniło niejednokrotnie takie bardzo śmiałe i piękne posunięcia, jak wystawienie „Na zawsze“, czy „Bellejme“ Rydla, albo — jeszcze lepiej — wyjazd z „Irydjonem“ do Mińska (tamże z „Radziwiłłem Panie Kochanku“) w r. 1913-ym. Kiedyś indziej wyjeżdżano znów z „Placówką“ (prze-róbka sceniczna) Prusa i szeregiem innych, odpowiednio dobranych sztuk.

Towarzystwo dzieliło się na 3 sekcje: muzyczno-wokalną (orkiestra, chór, soliści) — kierownikiem z ramienia zarządu był s. p. S. Giecwicz, dramatyczną którą kierował Z. Śmiałowski, oraz naukową prowadzoną przez prof. Stanisława Kościalskiego.

Przedstawienia teatralne — koncerty i poranki — odczyty, pogadanki, — oto działalność tych sekcji.

Wszystkie biorący udział w pracach tych, z wyjątkiem specjalnie zaangażowanych z zewnątrz ścisłych fachowców (reżyserowie sceniczni, dyrygenci muzyczni i inni) — ponieśli swoje obowiązki bezinteresownie.

Pomimo dość znacznych trudności finansowych i brak zaszków z zewnątrz, „Lutnia“ rozwijała się bardzo pomyślnie, rozciągając coraz żywszą działalność; środki materialne czerpała wyłącznie ze składek członkowskich i dochodów z imprez.

Przyszedł rok 1915, a z nim okupacja — niemiecka. Stosunek Niemców do teatru polskiego był oczywiście dość wrogi, ale szkany, których mu nie szkodziło ci okupanci miały charakter raczej formalny niż zasadniczy. Dozwolono np. wystawić „Kościuszkę pod Racławicami“ — nie dozwolono zaś „Męża z grzeszności“ Abrahamowicza i Ruszkowskiego bo... tam występuje oficer austriacki... Zabroniono wprowadzić „Śpiewania hymnu narodowego“ podczas przedstawienia Kościuski. Za bronione oczywiście były „Dziady“, ale i „Pani „Bella“ Koncewskiego i „Prezydent w kłopotach“ niewinna sztuczka Narzymskiego i „Bojomir i Wanda czyli Zamek na Czorszynie“ opera Kurpińskiego i „Jadzia“ Mańkowskiego. Były dwie cenzury — wojskowa i polityczna, co puściła jedna, nieraz zatrzymywała drugą.

Tu dyr. Śmiałowski wyjątkowo ciekawy, zeszyt oprawy, ze spsem wystawianych sztuk i wyszczególnieniem tam zakazami niemieckiego szefa policji Wasielewskiego.

Zupełnie inne stanowisko zajmowali wobec teatru polskiego bolszewicy. Nie pozwolili wprowadzić na wystawienie „Kościuszkę“ (zresztą i Niemcy go później zakazali), ale w stosunku do teatralnych, jak i w ogóle wszelkich poczynających artystycznych bez względu na to, kto nimi się zajmował — byli z całym respektem. Sekcje dramatyczną „Lutni“ specjalnym dekretem zamienili natychmiast na „Polski Państwowy Teatr Artystyczny“, nakazując go uruchomić w ciągu tygodnia. Pozwolili na wystawienie każdej sztuki, jeśli nie było w niej zbyt jaskrawych tendencji narodowych i jeśli można było w niej doszukać się jakichś tendencji klasowych, oczywiście w duchu mniej więcej zbliżonym do ideologii komunistycznej. Wyżyskiwało to starannie kierownictwo, byłej już wtedy, Sekcji Dramatycznej „Lutni“ (przeistoczonej teraz w stały, codzienny teatr zawodowy w którym występowało już wiele zawodowych artystów), przemycając między innymi takie sztuki jak: „Zaczarowane Koło“ Rydla i inne. Wystawiano sztuki autorów przeważnie polskich, Zapolskiej, Kaweckiego (Szkoła) Rittnera i innych. Bolszewicy nie forsowali jeszcze zbytnio swoich tendencji ideowych w teatrze „Lutni“, uporać się narazie z innymi zadaniami które uważali za ważniejsze.

Z zajęciem Wilna przez wojska polskie w kwietniu 1919 r. oczywiście zapanaowała nowa era dla teatru polskiego w Wilnie, „Lutnia“ już z całą swo-

bodą rozciągała swoją działalność kulturalną w Wilnie. Niezależnie po opanowaniu miasta przez nasze wojska Sekcja Dramatyczna wystawiła z ogromnym nakładem pracy i kosztów „Kościuszkę pod Racławicami“, odbyło się uroczyste przedstawienie w obecności wojska, które było reprezentowane bardzo licznie tudzież odpowiednio licznie zebranej publiczności wileńskiej. Reżyserował p. Strycharski który też odtworzył postać tytułową.

Druga okupacja bolszewicka i potem litewska nie przyniosły nic osobliwego. W czasie wakacji teatr nie był czynny, zaś otwarcie sezonu przypadło w czasie pobytu Litwinów, którzy tolerowali pracę „Lutni“. Oficerowie litewscy nawet dość licznie bywali na przedstawieniach. Przybycie gen. Żeligowskiego kończy niebawem pracę teatralną Towarzystwa, która też wkrótce przechodzi już w ręce stałego zawodowego zespołu teatralnego, pod kierownictwem p. Rychłowskiego. Od tam już zaczyna się wyłącznie praca muzyczna „Lutni“.

Tu dzwonek telefoniczny przerwał nam rozmowę. Szczerliwy traf zdarzył, że telefonował p. Ciemnołowski, długo letni sekretarz Tow. „Lutnia“, od początku jego założenia. Na zapytanie p. Śmiałowskiego dołączył jeszcze następujące szczegóły o późniejszej działalności „Lutni“ (także i ten dawniejszy epizod z Irydjonem w Mińsku), z której należy wymienić szereg ważniejszych momentów.

A więc: założenie w r. 1922 stałego chóru (na pierwszym zjeździe w Poznaniu był to jedyny chór z Wilna), otrzymanie koncesji na prowadzenie konserwatorium i założenie teatru, t. s. szkoły dla organistów, następnie organizowanie związku śpiewaków, poranki muzyczne i koncerty z udziałem orkiestry, chórów i soliści, oratorja jak „Ave Maria“ Gruberskiego, „Requiem“ Mozarta, „7 słów“ Haydna i inne nakoniec operę Moniuszki „Widma“ (na te „Dziady“).

Tak więc wygląda w zarysie wielostronna działalność „Lutni“, w tym krótkim wywiadzie dziennikarskim, w którym można było tylko zupełnie zasadnicze rzeczy umieścić. Dziękując zaś uprzejmie p. dyr. Śmiałowskiemu, dodajemy jeszcze, że w tych paru bardzo prosto i zwięźle podanych faktach zawiera się jednak bardzo dużo. Zawarta jest mianowicie prawda, że ta omówiona powyżej instytucja spełnia wielką i doniosłą pracę, w najtrudniejszych warunkach i nawet ani na chwilę nie schodząc z wysuniętej placówki, a zebrana w niej grupa ludzi dobrze zasłużyła się społeczeństwu i mogła z wysoko podniesionym czołem stanąć w obliczu niepodległości.

S. Z. Klaczynski.

Radosne pożegnanie.

W niezmiernie ciepłym i serdecznym nastroju odbyła się w lokalu Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet we środę 3-go grudnia, herbata, którą członkinie Związku i innych organizacji uczyły Janinę Kirtiklisową, Przewodniczącą Wileńskiego Wojewódzkiego Oddziału Związku, z powodu przejścia jej do Sejmu z listy państwowej Bezp. Bloku.

Założycielka i prezeska Związku Pracy Społecznej Kobiet, który złożył się później ze Związkiem Pracy Obywatelskiej Kobiet, p. Janina Kirtiklisowa przez stworzenie całego szeregu doniosłych placówek na terenie Wilna i Wileńszczyzny położyła wielkie zasługi w dziedzinie społecznej pracy kobiecej w naszym kraju. Osobiste zalety p. Kirtiklisowej zjednały dla niej nie tylko uznanie za położone zasługi, ale również sympatię całego licznego grona współpracujących z nią pań. To też najstarsza przedstawicielka ideowych pracownic wileńskich, p. Makowska, w bardzo ciepłych i pięknych słowach wyraziła zadowolenie, iż tradycja społecznej pracy kobiet wileńskich kontynuowana jest z takim powodzeniem przez Związek kierowany przez p. Kirtiklisową i życzyła nowej posłance owocnych rezultatów pracy na niwie parlamentarnej.

W serdecznych słowach podziękowała p. Kirtiklisowa za wyrazzone uznanie i zapewniła, że ze wszystkich sił bronić będzie miejscowych interesów, będąc z Wilnem w stałym i ciągłym kontakcie.

Ostatnie przemawiała: p. Małowieska, wyrażając ogólne zadowolenie wszystkich członkiń Związku, że wreszcie Wilno dostało w Sejmie swoją reprezentantkę i to właśnie taką, która potrafi bronić umiejętnie i serdecznie wszystkich potrzeb kobiecych Wileńszczyzny i p. Masiejewska.

Na zakończenie odczytano telefonogramy nadesłane z życzeniami ze zresztą innych prowincjonalnych i zebrane panie się rozeszły, postanowivszy odprowadzać gremjalnie swoją posłankę w sobotę na dworzec. Zok.

W sobotę 6-XII o godzinie 10-jej wieczorem Panie w tym samym prawie komplecie żegnały p. Kirtiklisową na dworcu, wręczając jej kwiaty i życząc powodzenia i owocnej pracy na terenie Sejmu.

Wytrwała praca i rozumna oszczędność, to jedyna droga do zabezpieczenia sobie dobrobytu, zabezpieczenia rodziny i zdobycia lepszej przyszłości.

Komunalna Kasa Oszczędności m. Wilna

ulica Mickiewicza Nr. 11.

ZAŁOŻONA W MAJU 1929 ROKU.

Wkładów w dn. 1 Stycznia r. b. posiadała Zł. 1.594.658.27

„ „ „ 6 Grudnia r. b. posiada Zł. 3.910.107.29

Z małych oszczędności rosną wielkie kapitały.

Pamiętaj! Że

Komunalna Kasa Oszczędności m. Wilna daje Ci absolutną pewność, że zaoszczędzone grosze nie zmarnieją, a wzrosną, gdyż za wkłady i ich oprocentowanie ręczy MIASTO całym swoim majątkiem.

(—) Józef Korolec

Prezes Zarządu.

(—) Józef Folejewski

Prezes Rady.

2471

MASZYNY DO SZYCIA
kupicie u
Lewmonta Nagrodzkiego
tylko u
Wilno, Zawalna 11-a

BANK
Gospodarstwa Krajowego
Oddział w Wilnie
Ul. Śniadeckich Nr. 8.

przyjmuje wkłady na książeczki oszczędności, płatne okazielemu oraz imienne — od 1 zł. począwszy przy oprocentowaniu: 7 proc. w stosunku rocznym
Opłaty stemplowe ponosi Bank.

Dźwiękowy Kino-Teatr „HELIOS“
Róg Wileńskiej i A. Mickiewicza. Telefon 9-25.

DZIŚ 7-go b. m.

Królowa ekranów polskich, bohaterka obrazu „NA SYBIR“

Jadwiga Smosarska

osobiście wystąpi w godzinach wieczornych w kinie „Helios“ podczas monstrowania, cieszącego się niebywałym powodzeniem, dźwiękowiec polski NA SYBIR i przywita publiczność wileńską oraz od g. 6 do 10 udzielać będzie swoich autografów (własnoręcznych podpisów).
Dziś początki seansów o godz. 12, 2, 4, 6, 8 i 10¹⁵.
Ceny niższe tylko na seansy o godz. 12-iej i 2-iej pp. 2462

Spółdzielczy Bank Rzemieślników i kupców polskich w Wilnie.

Niemiecka 25

Tel. 7-87

Zalätwia wszelkie operacje wchodzące w zakres bankowości. Przyjmuje wkłady oszczędnościowe od najdrobniejszych sum na WYSOKIE OPROCENTOWANIE. 2472

WKŁADY są zabezpieczone majątkiem udziałowców Banku, wśród których większość stanowią właściciele nieruchomości m. Wilna.

Trująca mgła.

Kilkadziesiąt osób padło jej ofiarą.

LEODJUM, 6.XII. (Pat). Nagła śmierć kilkudziesięciu osób w okolicy Leodjum była następstwem gęstej mgły, która wywołała uduszenie się wielu osób, cierpiących na płuca. Według otrzymanych doniesień, do wieczora 5 b. m. zmarło 15 osób w Engis, 10 — w Fiemalle, 9 — w Ramet, 10 — w Jemappes i po jednej osobie w Amay i w Othes. Komisja higieny rozpoczęła ankiety w tej sprawie.

BRUKSELA, 6.XII. (Pat). W związku z tajemniczymi zgonami w oko-

licach Leodjum, których liczba wynosi obecnie 65, dzienniki donoszą, że władze sądowe przestudowały wielu chorych, których zeznania nie wniosły jednak nic nowego do sprawy. Dokonana będzie sekcja zwłok wszystkich ostatnio zmarłych. Zdaniem kół lekarskich, w omawianych wypadkach niema nic tajemniczego. Gęsta, wilgotna i zimna mgła zgubnie działa na osoby astmatyczne i chore na serce, których śmierć w tym wypadku jest zupełnie naturalna.

P. Prezydent wyjechał do Spały.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

W godz. popołudn. w dn. 6 b. m. p. Prezydent Rzeczypospolitej wyjechał do Spały, gdzie zabawi przez dni świąteczne.

Również wręczyły kwiaty posłance pracowniczej Ochronek i Żłobków Z. P. O. K. i przedstawicielki Sekcji Kobiecej przy Komit. Wyb. Pracowników Kolejowych.

Sprostowanie.

W depeszy zamieszczonej w wczorajszym numerze „Kurjera Wileńskiego“ p. t. „Przesunięcia osobowe w składzie Sejmu i Senatu“ w wierszu 4 od dołu, szpata 2-ga, powinno być: ...p. Janina Kirtiklisowa prezeska Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Wilnie.

Odczyty P. K. O.

W związku z Dniem Oszczędności przypadającym 7-go grudnia r. b., Oddział Poczłowej Kasy Oszczędności w Wilnie przy wybitnym współudziale lokalnych organizacji społecznych i zresztą — zamieścił szereg odczytów na całym terenie woj. wileńskiego i nowogródzkiego — poświęconych idei oszczędności.

Uniwersytecka Szkoła Pielęgniarek i Higienistek w Krakowie

otwiera nowy kurs dnia 1 lutego 1931 r. Nauka trwa 2 i pół lat; przyjmuje się tylko internistki. Wykształcenie: 6 klas gimnazjalnych, lub równorzędne.
Zgłoszenia: Dyrekcja Uniwersyteckiej Szkoły Pielęgniarek i Higienistek, KRAKÓW, KOPERNIKA 23. Telefon 107.40. 6662

Czas odnowić prenumeratę na mies. grudzień.

NAJLEPSZYM PODARUNKIEM NA GWIAZDKĘ
S A
KOLEKCJE PAPIEROSOWE
Polskiego Monopolu Tytoniowego w luksusowych drewn. szkatułkach

Kolekcja 100 sztuk papierosów Zł. 18.—

Kolekcja 200 sztuk papierosów Zł. 33.—

oraz wytworne cygara w luksusowych pudełkach

„Coronas“ w opakowaniu po 10 szt. Zł. 18.—

i „Favoritas“ w opakowaniu po 25 szt. Zł. 20.—

O jakości wyrobów Polskiego Monopolu Tytoniowego świadczą nagrody uzyskane na międzynarodowych wystawach:
P. W. K. w Poznaniu — Wielka Nagroda Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz Złoty Medal za całokształt działalności.

Czwarta Wystawa Gospodarcza w Salonikach w 1929 r. — Złoty Medal za papierosy.
Międzynarodowa Wystawa w Liege w r. 1930 — najwyższe odznaczenie „Grand Prix“.
Wystawa Żywnościowa w Brukseli w r. 1930 — dyplom „Hors concours“. 2464-1

Pod protektoratem P. Prezydenta R. P.
IX Polski Kongres Przeciwalkoholowy

Uroczyste otwarcie w niedzielę dnia 7.XII. 1930 r. o godz. 12-iej w Sali Śniadeckich Uniwersytetu.

Informacje w Biurze Kongresu — Uniwersytecka 3, parter, telefon 3-48, od godz. 9-iej do 19-iej. 2450-0

Uwaga!!! Z rabatem 20% Uwaga!!!
WYPRZEDAŻ PRZEDŚWIĄTECZNA
resztek jedwabi, welen, pończoch, bielizny damskiej i męskiej
Józef Kłodecki
Zamkowa 17 (obok kościoła św. Jana). — Telefon 928.

Silne lotnictwo to potęgą Państwa!

Przemówienie nowego ministra przemysłu i handlu.

WARSZAWA, 6.XII. (Pat). Aleksander Prystor, minister przemysłu i handlu, witając się z urzędnikami Ministerstwa Przemysłu i Handlu w dniu 6 grudnia r. b. wypowiedział następujące przemówienie:

Szanowni Panowie i Pani! Powołany wola Pana Prezydenta stanowisko ministra przemysłu i handlu, wychowany w żołnierskim posunięciu dla przełożonych, stanowisko to obejmuje, jakkolwiek zdaje sobie jasno i dokładnie sprawę z trudności, jakie mnie czekają. Trudności polegają na tem, że przychodzi tu w okresie złej konjunktury gospodarczej i przychodzi po min. Kwiatkowskim który prace tego ministerstwa pod-

niósł do wyżyn, na jakich one nie stało w odrodzonej Polsce, a może i poza jej granicami. Oblicze moje wewnętrzne panowie zapewne znacie. Cechuje je lojalna i bezwzględna służba dla państwa i jego dobra. Tego będę wymagał i od Panów, co tem łatwiej Panom przyjdzie, żeście pracowali w cztero i pół letniej szkole ministra Kwiatkowskiego. Pragnę, byście w stosunku do mnie byli Panowie lojalni i szczerzy. Obiecuję to sam ze swej strony w stosunku do Panów. Przy takiej współpracy mam nadzieję, że sprostać zadaniu utrzymania tej samej linii w pracy Ministerstwa, jaką nakreślił minister Kwiatkowski.

Przesilenie gabinetowe we Francji.

Barthou tworzy gabinet.

PARYŻ, 6.XII. (Pat). Prezydent Doumergue powierzył Poincaremu misję utworzenia nowego rządu. Poincare jednak misji nie przyjął, powołując się na zły stan swego zdrowia. Po południu prezydent Doumergue polecił utworzenie rządu byłemu premierowi i senatorowi Barthou. Opu-

szczając pałac Elizejski, Barthou oświadczył dziennikarzom, że przyjął misję utworzenia gabinetu i że przed przystąpieniem do formowania rządu odbędzie naradę z Doumergem, Bouissoum, Poincarem, Tardieu i Briandem.

Briand przywrzekł współpracę.

PARYŻ. (Pat). Barthou odwiedził Brianda, który przywrzekł bezstrzeżną swą współpracę w gabinecie, jak również pomoc w jego tworzeniu.

WIADOMOŚCI AKADEMICKIE.

Pogadanki językowe.

„Ekspozycja partji“

Komunikat PATA donoszący o legalizacji Kola Seniorów Legionu młodych w Wilnie...

Bloku, grupującego przedstawicieli wszystkich sfer i wszystkich warst społecznych...

Rozbitý Zjazd Ogólnopolskiego Związku Kół Prowincjonalnych.

Zarząd Ogólnopolskiego Związku Kół Prowincjonalnych zwołał na 30 listopada i 1 grudnia r. b. V. Zjazd Kół Prowincjonalnych...

Wybory ogólnopolskie w Kownie.

Wyniki wyborów do przedstawicielstwa studentów na uniwersytecie im. Witolda w Kownie...

Polskie pismo akademickie na Litwie Kowieńskiej.

Ostatni numer miesięcznika polskiej młodzieży akademickiej Litwy p. t. „Iskry“...

Tajemnice szpiegostwa.

Zdemaskowanie. — Zwierzenia przy kolacji. — Straż o północy. — Pogrzeb.

Praca Redla na rzecz wywiadu rosyjskiego trwała sereg lat, przynosiąc jak to już zaznaczyliśmy niepowetowane szkody armii austriackiej...

z urzędnikiem, zatłuwającym odbiór ko esondencji ze skrytek. W wypadku, gdyby się zgłosił posiadacz skrytki N. 107, urzędnik miał natychmiast nacisnąć guzik dzwonka i zaalarmować wywiadowców.

Formalności wymaganych statutem przy zwoływaniu Zjazdu.

Mając na względzie konieczność uzdrowienia zabagnionych przez władze O. Z. A. K. P. stosunków na terenie Kół Prowincjonalnych...

Program Kongresu Legionu Młodych.

Komenda Główna Legionu Młodych ustaliła definitywnie program pierwszego ogólnopolskiego Kongresu Legionu Młodych...

o godz. 10 min. 30 wyruszy przez miasto pociąg z przedstawicielami...

Wybory ogólnopolskie w Kownie.

Wyniki wyborów do przedstawicielstwa studentów na uniwersytecie im. Witolda w Kownie...

Polskie pismo akademickie na Litwie Kowieńskiej.

Ostatni numer miesięcznika polskiej młodzieży akademickiej Litwy p. t. „Iskry“...

Diecięcy — dziecinny.

W pewnej instytucji państwowej w naszym mieście powstała kwestja, czy pisać: lekarz chorób dziecinnych czy dziecięcych...

Dzień oszczędności.

W dniu 31 października r. b. upłynęło 5 lat od daty ukończenia obrad międzynarodowego Kongresu Oszczędnościowego...

Znik Ku-Klux-Klanu.

Prasa amerykańska zamieszcza ciekawy artykuł na temat zaniku olbrzymiej jeszcze niedawno organizacji Ku-Klux-Klanu...

Nowości wydawnicze.

Sumień Roman. „Bolszewicy pod Warszawą“. Warszawa 1926. Wąskowy Instytut Naukowo-Wydawniczy.

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

Tym systemem pracując zdobyła sobie P. K. O. to bezgraniczne zaufanie społeczeństwa...

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

Wzrost łącznej sumy wkładów oszczędnościowych stoimy na pierwszym miejscu.

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

Staje się to zrozumiałem, gdy weźmiemy pod uwagę zniszczenie kraju spowodowane długowalną wojną i dewaluacją waluty...

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

Świetny rozwój tej największej w Polsce instytucji oszczędnościowej, w której wkłady oszczędnościowe w ciągu 4 lat ubiegłych wzrosły prawie dwukrotnie...

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

P. K. O. nie zdobywa sobie klientów obceinym nadmiernych a szkół, lecz nieważnie procenty, gdyż pociągają do siebie seryjnych oszczędności...

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

Stłuczka znakomicie nadaje się do użytkowania jego w teatrzykach żołnierskich oraz ludowych jako dająca prawdziwy obraz wypadków...

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

dyzrydu stanu, a który teraz już może czuć chłód hańbiącej śmierci na stryczku?

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

Dia unikięcia skandalu, postanowił pierwotnie sztab austriacki wydać oświadczenie o śmierci Redla...

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

I tak, gdy w r. 1925 liczba książeczek wynosiła 81,6 tysięcy kapitału 12 mil. zł.; w r. 1926 — 113,2 tys. — 24 mil. zł.; w r. 1927 — 179,6 tys. — 67 mil. zł.; w r. 1928 — 298,4 tys. — 122 mil. zł.; to na dzień 1.XII 1929 — 434 tys. 172 ml. zł.

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

Wierna swym szczerym obowiązkom P. K. O. w okresie dnia Oszczędności zmogła propagandę oszczędnościową, co się przejawiało przez rozszerzenie po całej Polsce odpowiednich plakatów...

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

W następnym pogadance omówię zapytania na temat przymiotnika od rzeczownika głowa i regionalną kwestję, tyczącą dwadzieścia i t. p.

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

W tym szlachetnym wysiłku międzynarodowym Polska zajęła poczesne miejsce. Wprawdzie, o ile chodzi o łączną sumę złożonych oszczędności proporcjonalnie do ilości mieszkańców to pod tym względem wyprzedzają nas państwa zachodnio-europejskie...

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

W tym szlachetnym wysiłku międzynarodowym Polska zajęła poczesne miejsce. Wprawdzie, o ile chodzi o łączną sumę złożonych oszczędności proporcjonalnie do ilości mieszkańców...

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

W tym szlachetnym wysiłku międzynarodowym Polska zajęła poczesne miejsce. Wprawdzie, o ile chodzi o łączną sumę złożonych oszczędności proporcjonalnie do ilości mieszkańców...

Zachwianych lokatach, zabezpieczonych przeważnie w złotych w złocie (96 proc. lokat!).

Pod wpływem szampa, milcząco zorientował się, jakie głupstwo popelniał. Spiesznie wyszedł z poczekalni i wszedł do dorożki smochodowej.

DODATEK ILUSTROWANY

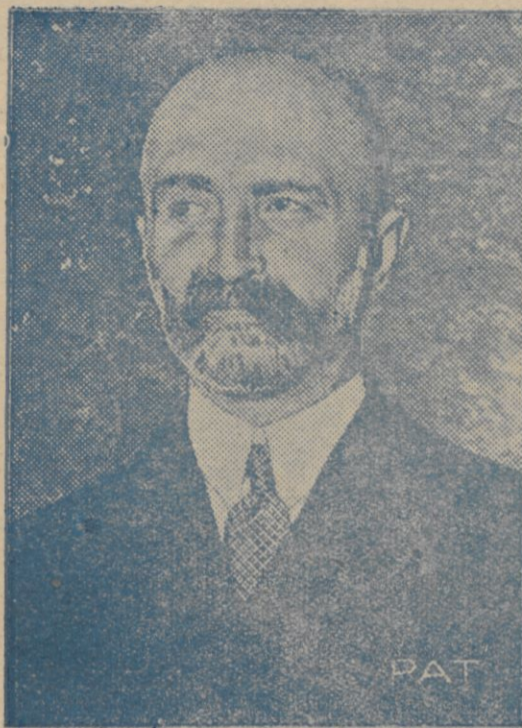
DO Nr. 284 (1926)

„KURJERA WILEŃSKIEGO“

Z DN. 7. XII. 1930 R.

Minister robót publicznych
gen. Norwid Neugebauer.

Prezes Rady Ministrów
pułk. Walery Sławek.

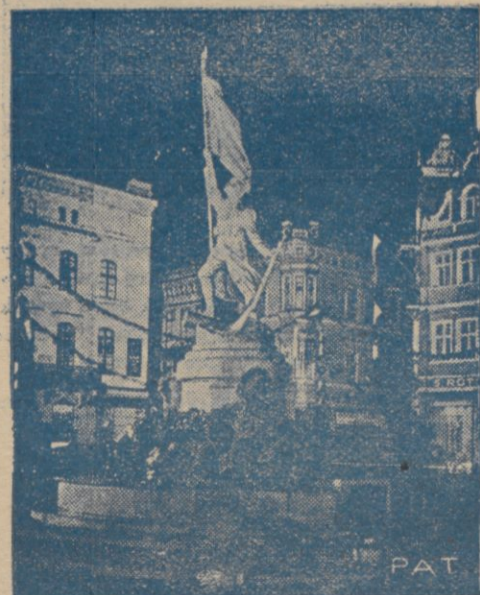

Vice-premier
Bronisław Pieracki

Skład nowego rządu.

Siedzą od lewej strony: min. Kozłowski, Prystor, premier Sławek, Prezydent Mościcki, Marszałek Piłsudski, Zaleski, Kühr.
Stoją: gen. Składkowski, gen. Norwid-Neugebauer, Czerwiński, Pieracki, gen. Hubicki, Boerner, Matuszewski, Janta-Polczyński i Michałowski.

W niedzielę dn. 30 listopada z okazji Święta Niepodległości i setnej rocznicy powstania listopadowego, został odsłonięty pomnik Żołnierza Polskiego p-g, projektu artysty rzeźbiarza prof. Stanisława Jackowskiego.

Nowomianowany poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny królestwa Węgier w Warszawie dr. Piotr Matuska złożył Panu Prezydentowi Rzplitej swe listy uwierzytelniające.

Widzimy tu pierwszą w świecie kobietę — mechaniczkę, która siedzi na szczycie żelaznego dźwiga i manipuluje palnikiem acetylenowym w przepisowych czarnych okularach. Mechanikiem tym w spółnicy jest 19-let. p. Diana Mabire.

Zofja Niwińska
utalentowana artystka teatrów wileńskich.

W dniach najbliższych
ukaze się
dziewiąty zeszyt (rocznik)
„Alma Mater Vlnensis”

w związku z przypadającymi w tym roku jubileuszami będzie on poświęcony Kochanowskiemu oraz Śniadeckiemu.

Na treść złożą się artykuły profesorów i studentów U. S. B., dział literacki oraz wiadomości aktualno-informacyjne.

W interesie P. P. kupców oraz przedsiębiorców wileńskich leży, aby w tym najbliższym numerze nie zabrakło ich ogłoszeń.

Zamówienia przyjmują:

upoważnieni agenci
i

Wil. Agencja Reklamowa
Wielka 14. tel. 12-34.

„Młody las” na Pohulance. Dyr. Zelwerowicz — Wyrzykowski.
Scena z aktu drugiego.

Na zdjęciu kustosz Muzeum Wielkopolskiego, p. dr. Brosig i p. St. Latanowicz, właściciel pamiątek, znajdujących się na wystawie.

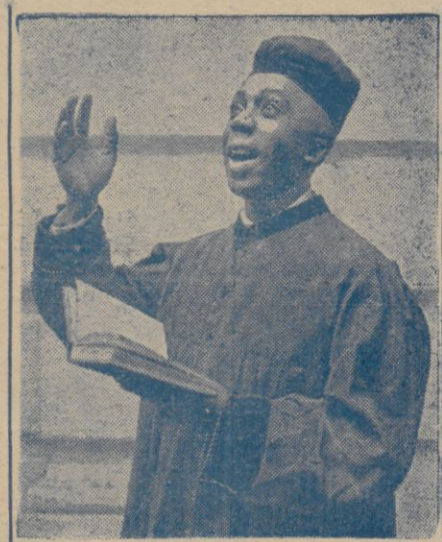

Ta, widoczna na obrazku piękna pani, która nazywa się Lotti Loder i jest art. filmową, wynalazła perły sztuczne z jedwabiu i wełny, które przy ruchu nie ocierają się o siebie z szelestem jak klejnoty prawdziwe i pozwalają przez to uniknąć niemiłych szmerów w filmach dźwiękowych.

Sukces „Ulicy” E. Rice'a

w teatrze „Ateneum” w Warszawie. Scena z drugiego aktu.

Obrazek ten przedstawia pastora murzyńskiego Towje Hakohen, który spełnia swój urząd z równą godnością, jak jego biali koledzy. Czarny pastor przybędzie w dniach najbliższych do Berlina.

Jan Rochowicz

dawniej

JAN WOKULSKI I S-ka
Wielka 9, tel. 182.

NA GWIAZDKE!

Elegancka bielizna, krawaty, pulowery, trykotaże, kapelusze—po cenach znacznie niższych.

OBUWIE — ŚNIEGOWCE — KALOSZE!
PO CENACH ŚCIŚLE FABRYCZNYCH.

Dłatego przoduje wyprzedzie

Dłatego, że udoskonalone Śniegowce i kalosze marki „Pepege”...

ŻADAJCIE WSZĘDZIE TYLKO Z PODKOWA

PEPEGE

WIEŚCI I OBRAZKI Z KRAJU

Niezwykły wypadek.

Z pogranicza donoszą o niezwykłym zdarzeniu jakie miało miejsce onegdaj w pogranicznym sowieckim rejonie strażnicy granicznej...

W dniu 3 b. m. do Buchnowie przybył oddział G. P. U., który z polecenia Centralnego Komitetu wykonawczego aresztował 4 dowódców strażnicy.

Pochwycenie nadzwyczajnego kurjera komunistycznego.

Wczoraj wieczorem w pobliżu stacji Oranży aresztowano wybitnego działacza komunistycznego członka centralnej partii komunistycznej...

Pożar majątku Ołona.

Onegdaj na terenie gminy rudzkiej w majątku Ołona, własność Witolda Kucwacza wybuchł pożar, którego powstania padły prawie wszystkie zabudowania gospodarcze.

SMORGONIE

Pożyteczna inicjatywa. Z inicjatywą p. dyrektora Maleckiego Jakóba — Rada Pedagogiczna Średniej Szkoły Handlowej w Smorgoniu...

EJZYSZKI

Setna rocznica powstania listopadowego w Ejzyszki. Po uroczystym nabożeństwie w dniu 30 listopada r. b. dziesiąta szkolna i różne organizacje miejscowe...

KOŁTYNIANY

Z Kółka Rolniczego. Zarząd Kółka Rolniczego „Plug” w Kołtyniach zwołuje na dzień 7 b. m. walne zebranie członków...

IX Kongres przeciwalkoholowy.

Pod protektoratem Pana Prezydenta R. P. IX Polski Kongres Przeciwalkoholowy w Wilnie rozpoczyna się w niedzielę dn. 7 b. m. uroczystym nabożeństwem w Bazylice...

Informacje w Biurze Kongresu — Uniwersytecka 3, parter, telefon 3-48.

Sekcja Wojskowa IX Polskiego Kongresu Przeciwalkoholowego w Wilnie. Prosi rodzinę Wojskową Garnizonu Wileńskiego o łaskawe wzięcie udziału...

Utworzenie Komitetu obchodowego rocznicy Witoldowej.

Komitet organizacyjny obchodu rocznicy Witoldowej zakończywszy swe prace przygotowawcze postanowił przystąpić do utworzenia właściwego Komitetu Obchodowego...

Wczoraj w Sali Kolumnowej U.S.B. odbyło się zebranie plenarne tego Komitetu pod przewodnictwem J. M. rektora prof. Januskiewicza...

PROVENDEINE

BARDZO SZYBKO TUCZY ŚWINIE!

- „PROVENDEINE” jest jedynym preparatem, zawierającym witaminy, pobudzające i przyspieszające tuczenie się świni.
„PROVENDEINE” zawiera fermenty, ułatwiające i regulujące trawienie.
„PROVENDEINE” zawiera sole mineralne, wzmacniające kościec świni...

Wyłączna sprzedaż na województwa:

Wileńskie, Nowogródzkie i Białostockie

„WETERYNARJA” Sp. z o. o.

Wilno, ul. Bazylińska 2 (róg Ostrobramskiej).

leceństwa, prasy, instytucji i urzędów. Rodzina Policyjna podejmowała gości herbatką.
Kursy Gimnazjalne im. J. Kochanowskiego w Wilnie ulica Mickiewicza 4 II p. ogłaszają wycieczki do 4 kl. gimn. z programem rocznym...

WOJSKOWA.

Kary na opieszalych poborowych. Referat wojskowy Magistratu m. Wilna ukończył już rejestrację mężczyzn urodzonych w roku 1910...

ZEBRANIA I ODCZYTY.

Z życia Gosp. Zw. Zawodowych. Dnia 7.XII w niedzielę o godzinie 1-szej ppól. przy ulicy Zawalnej Nr. 1 — 4 odczytuje się Walne Zgromadzenie Dozorców Domowych...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Wielki obchód Dnia Oszczędności. Dnia 8.XII w poniedziałek o godzinie 1-iej Walne Zgromadzenie Bractwa o godzinie zaś 3-pół. Walne Zgromadzenie Hutników...

Advertisement for Aspirin, featuring a portrait of a woman and the Bayer logo. Text: Katar, niemiły gość, jest szlachetnym przedmiotem obaw...

Advertisement for Aspirin, featuring the Bayer logo. Text: Każde opakowanie i każda tabletki oryginalnej Aspiryny opatrzone są znakiem BAYER.

Advertisement for Aspirin, featuring the Bayer logo. Text: Przy cierpieniach serca i zwalnieniu naczyń, skłonności do udaru i ataków apoplektycznych...

Advertisement for Krem Nivea, featuring an illustration of a woman. Text: Przy złym powietrzu KREM NIVEA ochrania skórę. Ceny od zł. 0.10-2.60

RADJO

NIEDZIELA, dnia 7 grudnia 1930 r. 10.15: Transmisja uroczystego nabożeństwa w Bazylice Wileńskiej...

KRONIKA

Niedziela 7 Grudzień. Dziś: Ambróże B. W. D. Jutro: Niep. Poczcie N.M.P. Wschód słońca — 7 m. 29. Zachód — 15 m. 25.

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii U. S. B. w Wilnie z dnia 5 XII—1930 roku. Ciężnienie średnie w milimetrach: 768. Temperatura średnia — 3° C.

KOŚCIELNA. — Roraty Kupańskie i Przemysławowe odbędzie się dnia 8 b. m. o godz. 7-jej w kościele św. Kazimierza.

SPRAWY AKADEMICKIE. — Z Kola Polonistów. W poniedziałek dn. 8 grudnia b. r. o godz. 11 w lokalu Sejmowym...

MIEJSKA. — Nowy Świat nie może uzyskać oświetlenia. Od dłuższego już czasu między Magistratem m. Wilna a Dyrektorem P. K. P. w Wilnie...

UNIWERSYTECKA. — Uroczysta promocja wybitnego ucznia oświatowego Ludwika Puusepa z Dorpatu...

SPRAWY ROBOTNICZE. — Gwałtowny wzrost bezrobocia. Podług ostatnich danych Państw. Urz. Pośr. Pr. m. Wilno liczy obecnie 2865 bezrobotnych...

SPRAWY SZKOLNE. — Poświęcenie przedszkola „Rodziny Policyjnej”. W sobotę odbyło się w Wilnie w domu przy ul. Mostowej Nr. 9 uroczyste poświęcenie nowootebudowanego przedszkola...

TEATR I MUZYKA. — Teatr Miejski na Pohulance. Dziś Teatr na Pohulance czynny dwukrotnie: o godz. 3 m. 30 pp. po cenach znizonych...

TEATR I MUZYKA. — Teatr Miejski w „Lutni”. Dziś dwa przedstawienia. O godz. 3 m. 30 po cenach znizonych...

TEATR I MUZYKA. — Teatr Miejski w „Lutni”. Dziś dwa przedstawienia. O godz. 3 m. 30 po cenach znizonych...

TEATR I MUZYKA. — Teatr Miejski w „Lutni”. Dziś dwa przedstawienia. O godz. 3 m. 30 po cenach znizonych...

TEATR I MUZYKA. — Teatr Miejski w „Lutni”. Dziś dwa przedstawienia. O godz. 3 m. 30 po cenach znizonych...

TEATR I MUZYKA. — Teatr Miejski w „Lutni”. Dziś dwa przedstawienia. O godz. 3 m. 30 po cenach znizonych...

Kino Miejskie SALA MIEJSKA 6400bramek 5.

Od dnia 2 do 7 grudnia 1930 roku włącznie będą wyświetlane filmy:

Na pokładzie łodzi podwodnej

Wzruszająca, owiana niezwykłą opowieścią film. z czasów wojny

Dźwiękowy KINO-TEATR „HELIOS” Wileńska 8, tel. 9-26

Dziś! Monumentalny dźwiękowiec polski! Polska mowa! Polski śpiew! NA SYBIR (Płomienne serca)

DZWIĘKOWE KINO „HOLLYWOOD” ul. A. Mickiewicza 22.

Dziś! Płomienny, pełen uroków wiosny i miłości dram. śpiewno-dźwiękowy w naturalnych kolorach Tancerka Cilly

Kino Kolejowe OGNISKO (obok dworca kolejow.)

Dziś i dni następnych! Arcyd. techn. i reżyz. Georga Fitzmaurice'a Niewolnica księcia Borysa

KINO-TEATR MIMOZA ul. Wielka Nr. 25

Dziś premiera! Po raz pierwszy w Wilnie! Najnowszy film sezonu! Nad program: „Uśmiech Warszawy”

KINO-TEATR „PAN” WIELKA 42.

Dziś! Po raz 1-y w Wilnie! Najnowszy film polski o wyjątkowo atrakcyjnym podłożu Człowiek o błękitnej duszy

KINO-TEATR STYLOWY ulica Wielka 36.

Dziś! Najpiękniejszy super-zagłaz na tej słynnej trylogii A. Dumasa p. t. ŻELAZNA MASKA

KINO-TEATR „LUX” Mickiewicza 11, t. 15-62

Dziś ostatni dzień! Wielki sensacyjno-erotyczny film polski MASCOTTE

Kino-Teatr „LUX” Mickiewicza 11, t. 15-62

Od jutra! Potężne arcydzieło wszechświatowej sławy ANNA KARENINA

KINO-TEATR Światowid Mickiewicza 9.

Dziś! Przebój erotyczny EROTYKON

Na II-ch Targach Północnych nagrodzone zostały najwyższą nagrodą GRAND PRIX SNIEGOWCE I KALOSZE RYGAWAR WARSZAWA

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż Nekrolog oraz każde ogłoszenie do „Kurjera Wileńskiego” i do innych pism należy umieszczać tylko za pośrednictwem BIURA REKLAMOWEGO STEFANA GRABOWSKIEGO

OGŁOSZENIA do „KURJERA WILEŃSKIEGO” i do wszystkich pism umieszcza TANIO i punktualnie Biuro Ogłoszeń „POŚREDNIK”

UWAGA! P.p. Inżynierowie-przedsięb. budowlani i Stolarze! Otwarty został Polski Skład sprzedający dykt różn. rozmiar. o grubości od 3 m/m do 20 m/m i fornierów

DRZEWO SUCHY, PRZEWOZOWE KOLEJĄ I WĘGIEL GÓRNOŚLĄSKI po cenach konkurencji. poleca skład drzewa „PŁOMIEŃ” Piwna 5.

„M. GORDON” Sp. Akc. ULICA NIEMIECKA Nr. 26. WIELKA DOROCZNA WYPRZEDAŻ CENY NIEZWYKLE NISKIE

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE MAURZYCY KARSTENS w Warszawie, ul. Koszykowa Nr. 7, tel. 827-95

WSTĄP, A PRZEKONASZ SIĘ, że najtańsze i najlepiej towary galanterijne posiada sklep „JANUSZEK” ULICA ŚW. JAŃSKA 6

HERBATA „RUSSIA” SPECJALNIE DLA ZNAWCÓW SMAKOSZÓW znana fabryka czekolady i kakao

Tylko z oryginalną etykietą i korkiem jest prawdziwe wszechświatowej sławy PIWO ŻYWIĘCKIE

PROSIMY SIĘ PRZEKONAĆ że wełny, jedwabie, flaneli oraz materiały pościelowe, bielizna żyrdawskie, kołdry wataw, koce pluszowe — sprzedaje najtaniej GŁOWIŃSKI — Wileńska 27

MEBLE STYLOWE i nowoczesne B-CIA OLKIN Wilno, ul. Niemiecka 3, tel. 362.

OGŁOSZENIE. Kursy elektrotechniczne. Towarzystwo Kursów Technicznych w Wilnie otwiera uzupełniające wieczorne kursy elektrotechniczne

Obwieszczenie. Komornik Sądu Powiatowego w Wilnie VI rewir Jan Lepieszko, zam. w Wilnie przy ul. Zamkowej 15-m. 2, na zasadzie art. 1030 U. P. C. obwieszcza, iż w dniu 12 grudnia 1930 roku o godz. 10 rano w Wilnie przy ul. Mickiewicza 27, odbędzie się sprzedaż z licytacji publicznej ruchomości, należącej do dłużnika Stanisława Stoberskiego

Obwieszczenie. Komornik Sądu Powiatowego w Wilnie, VI rewir Jan Lepieszko, zam. w Wilnie przy ul. Zamkowej 15-m. 2, na zasadzie art. 1030 U. P. C. obwieszcza, iż w dniu 12 grudnia 1930 roku, o g. 10-iej rano w Wilnie przy ul. Wileńskiej Nr. 34, odbędzie się sprzedaż z licytacji publicznej ruchomości, należącej do dłużnika Jana Rykiewicza

Ogłoszenie. Państwowa Szkoła Techniczna w Wilnie Dnia 7 b. m. w niedzielę 12.30, w gmachu przy ulicy Holenderskiej 12, odbędzie się Zebranie Wywiadowców Rodziców i Opiekunów uczniów Państwowej Szkoły Technicznej w Wilnie

Obwieszczenie. Akcjonista Wileńskiej Izby Skarbowej Ch. Smajkiewicz na zasadzie § 33 Instrukcji o przysposobieniu ściąganiu podatków i opłat z dnia 17.V.26 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 15) podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 15 grudnia 1930 roku o godzinie 10 rano w sali licytacyjnej Wileńskiej Izby Skarbowej przy ul. Wileńskiej 66 odbędzie się sprzedaż z licytacji kasy ogniotrwałej oraz urządzeń, biurowego, oszacowanego na sumę 801 złotych, należące do firmy „TRI” ul. Jakuba Jasińskiego Nr. 5 m. 19 — na pokrycie zaległości podatkowych.

Pierwszorzędne wanny i łaźnie damskie i męskie Nr. 6, dla kobiet czyste, oddzielne, dla mężczyzn: czwartek, piątek, sobota i niedziela. Ceny umiarkowane dla p. urzędników-czek ustępstwa.

NAJLEPSZY WĘGIEL górnoszląski „PROGRES” oraz koks wagonowy i od jednej tonny w szesnastu zamkniętych i zapalobowalnych wozach — dostarcza Przedsiębiorstwo Handlowo-Przemysłowe M. DEULL

Ogłoszenie. Magistrat m. Wilna powtórnie podaje do ogólnej wiadomości, że dnia 11-go grudnia 1930 r. o godz. 11-iej rano w domu Nr 66, przy ul. Archanielskiej (Tabory Miejskie), na pokrycie zaległych podatk., odbędzie się sprzedaż w drodze licytacji używanego samochodu firmy „Ford”

PIĘKNA KLACZ półkrwi, oraz szaraban okazjnie do sprzedania Wielka Pohulanka 32 m. 4.